

UDK: 351.95:725.83:37.043:048.1(1-87):636.086:368.021.22:347.426.356:
(497.11)(143)(497.16):(497.131)(45)(438)

Dr Jelena Kostić¹

PRIKAZ SAVETOVANJA

DVADESET PETI MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP „PROUZROKOVANJE ŠTETE, NAKNADA ŠTETE I OSIGURANJE“

U periodu od 21. do 23. septembra 2022. godine, u Valjevu je održan XXV Međunarodni naučni skup „Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje“ u organizaciji Instituta za uporedno pravo, Udruženja za odštetno pravo i Pravosudne akademije u Beogradu.

Kao i prethodnih godina, veliki doprinos radu skupa dali su brojni stručnjaci iz oblasti, pravne nauke i prakse koji se bave naknadom štete i osiguranjem iz Republike Srbije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Italije i Poljske.

I ovogodišnje savetovanje podržao je Grad Valjevo, a gostima se uvodnom reči dobrodošlice obratio njegov gradonačelnik.

Tokom konferencije održane su i zanimljive diskusije u cilju razmene iskustava i znanja u oblasti osiguranja i naknade štete.

Budući da je ovogodišnje savetovanje bilo jubilarno, dodeljene su zahvalnice dugogodišnjim saradnicima i učesnicima ove tradicionalne konferencije. Osim toga, **prof. dr Nataša Mrvić Petrović** je u ime tradicionalnih organizatora, Instituta za uporedno pravo i Udruženja za odštetno pravo, pripremila popis objavljenih zbornika u periodu od 1998. do 2022. godine, kao i imenski registar autora tekstova objavljenih u njima.

Konferenciju su otvorili organizatori i urednici zbornika radova „Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje“, **prof. dr Zdravko Petrović**, **prof. dr Vladimir Čolović** i **prof. dr Dragan Obradović**. U uvodnom delu organizatori su se zajedno sa ostalim učesnicima osvrnuli na rad **prof. dr Duška Medića**, sudije Ustavnog suda Republike Srpske i redovnog profesora Fakulteta pravnih nauka Univerziteta „Apeiron“ iz Banjaluke, koji je preminuo krajem juna 2022. godine, a koji

¹ Autor prikaza je viši naučni saradnik u Institutu za uporedno pravo u Beogradu.

je bio redovan učesnik prethodnih savetovanja. Tom prilikom ukazali su na vrednost njegovih radova, kao i na sadržajnost i korisnost njegovih diskusija. Imajući u vidu njegov doprinos razvoju pravne nauke u oblasti građanskog i stvarnog prava, koji je ostvaren i putem radova objavljenih u zbornicima sa dosadašnjih savetovanja u organizaciji Instituta za uporedno pravo i Udruženja za odštetno pravo, zbornik radova sa XXV naučne konferencije „Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje“ posvećen je upravo njemu.

Radni deo skupa se odvijao kroz dve paralelne sesije. **Prof. dr Zdravko Petrović** predsedavao je sesiji „Prouzrokovanje štete, odgovornost i naknada štete“, a sesiji u okviru koje su predstavljeni referati iz oblasti osiguranja **prof. dr Vladimir Čolović**.

Autori su se u okviru svojih referata koji su predstavljeni na ovogodišnjoj konferenciji bavili različitim temama koje nisu od značaja samo za razvoj pravne teorije i prakse, već i za svakodnevni život.

Dr Ilija Smiljanić, predavač u centru za edukaciju Privredne komore Srbije i vlasnik Društva za posredovanje u osiguranju NOEDAL DIV iz Beograda, u koautorskom radu „Zakonska definisanost trotineta na sopstveni pogon kao prevoznog sredstva u Republici Srbiji“, koji je napisao sa **Dušanom Smiljanićem**, inženjerom mašinstva zaposlenom u preduzeću „Putevi Srbije“, bavi se problemom korišćenja električnog trotineta u saobraćaju, s obzirom na to da njegovo korišćenje nije definisano zakonom. Zbog toga, to može predstavljati poseban problem prilikom osiguranja od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima. Imajući u vidu da osiguranje od odgovornosti ne postoji, a da električni trotineta ima status vozila, autori zaključuju da je za štetu koja se njegovom upotrebom prouzrokuje trećem licu odgovoran Garantni fond.

U referatu „Naknada nematerijalne štete usled trzajne povrede vrata kao lake telesne povrede“ autori **prof. dr Vladimir Kozar**, redovni profesor Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu, sudija Višeg suda u Beogradu **Vladimir Vrhovšek** i diplomirani pravnik **Sandra Đorđević**, korisnik početne obuke Pravosudne akademije Republike Srbije, ukazuju na probleme i izazove koji se javljaju u građanskim sudskim postupcima prilikom dosuđivanja naknade nematerijalne štete za laku telesnu povredu, tačnije trzajnu povredu vratnog dela kičme usled saobraćajne nezgode.

Od posebnog praktičnog značaja jeste i referat „Sudskomedicinske dileme kod veštačenja trzajnih povreda vrata“, u kojem je sadržan multidisciplinarni pristup **prof. dr Zorana Bajina**, specijaliste ortopedske hirurgije i traumatologije, fizikalne medicine i rehabilitacije i medicine sporta i redovnog profesora Državnog univerziteta u Novom Pazaru, **master pravnik Milice Z. Petrović**, doktorantkinje Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, i **master pravnik Sare Zarubice**, doktorantkinje Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. U navedenom referatu autori se bave načinom veštačenja u parnicama za naknadu štete, a naročito u sporovima za naknadu nematerijalne štete nastale kao posledica saobraćajne nezgode, imajući

u vidu da se u tim parnicama postavlja pitanje uzročne veze između saobraćajne nezgode i nastale posledice, ukoliko je posledica trzajna povreda vrata.

Zanimljiv pristup sadržan je u referatu **prof. dr Volkanga Rorbaha** sa Univerziteta u Kremsu i akademika Evropske akademije nauka iz Salcburga. Naslov referata je „Nesreća na Titaniku iz vizure istorije osiguranja“, pri čemu je autor imao u vidu da ta nesreća može poslužiti kao poučan primer velike zloupotrebe osiguranja. On je istakao da osiguranje tako velikog obima ne sme da bude praćeno špekulacijama i nemarnim postupcima, kao i da je i za osiguranika i za pružaoce usluga osiguranja jednako važno poštovanje konkretnih uputstava o pravilnom ponašanju u sličnim kriznim situacijama.

Berislav Matijević, diplomirani pravnik iz Hrvatskog društva za građanskopravne znanosti i praksu i Hrvatske udruge za pravo osiguranja, u svom referatu bavi se temom „Prava subrogacije osiguratelja“. Autor u referatu ukazuje na sličnost i razlike između prava subrogacije i dva srodna instituta: ustupanja tražbine – cesije, i prava regresa osiguravača.

Autori **prof. dr Vladimir Čolović**, redovni profesor i naučni savetnik iz Instituta za uporedno pravo, i **dr Magdalena Makiela**, advokat iz Krakova, u svom referatu bave se temom „Isplatni redovi u stečajnom postupku protiv osiguravajućih društava“. Autori analiziraju zakonodavstvo Republike Srbije u toj oblasti, zakone pojedinih zemalja u regionu, kao i odredbe Direktive Solventnost II, koja uređuje navedenu materiju. Na osnovu sprovedene analize, autori su definisali i predloge za buduće regulisanje statusa potraživanja poverilaca u stečajnom postupku protiv osiguravajućih društava.

Prof. dr Vladimir Njegomir, redovni profesor Fakulteta za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić“ u Novom Sadu, u svom referatu „Uticaj institucionalnog investiranja osiguravača na ekonomski rast u uslovima ekonomskih turbulencija“ zaključuje da institucionalno investiranje sredstava osiguravajućih društava ima značajan uticaj na ekonomiju putem povećanja obima kapitala i sniženja cene kapitala, kao i da će očekivani rast kamatnih stopa imati kratkoročno negativne, a dugoročno pozitivne efekte na poslovanje osiguravajućih društava, a time i na ekonomski rast.

Kao i prethodnih godina, i dvadeset peto, jubilarno savetovanje „Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje“ već po tradiciji okupilo je veliki broj domaćih i inostranih naučnih istraživača i stručnjaka. Mnoge od ovogodišnjih tema su veoma značajne ili malo poznate. Autori su u svojim referatima predložili različita rešenja za unapređenje pozitivnopravnih propisa i prakse. Kao i svih prethodnih godina, rezultat ovog savetovanje je Zbornik naučnih radova. U ovom prikazu osvrnuli smo se na referate određenih autora, što nikako ne umanjuje važnost i značaj ostalih. Imajući u vidu njihov kvalitet i doprinos, moramo napomenuti da su zajednički dali veliki doprinos unapređenju teorije i prakse u oblasti osiguranja.

Integralnu verziju zbornika radova sa XXV naučne konferencije „Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje“ moguće je preuzeti sa internet stranice Instituta za uporedno pravo.